

ČESKÁ REPUBLIKA
ROZSUDEK
JMÉNEM REPUBLIKY

Krajský soud v Praze projednal ve veřejném zasedání konaném dne 14. dubna 2015 odvolání **poškozených A [redacted] K [redacted], nar. [redacted], J [redacted] K [redacted], nar. [redacted], J [redacted] Š [redacted], nar. [redacted], M [redacted] K [redacted], nar. [redacted], a M [redacted] H [redacted] nar. [redacted]**, proti rozsudku Okresního soudu v Kolíně ze dne 27.1.2015, č.j. 2 T 92/2014 - 416, a v senátě složeném z předsedkyně JUDr. Jitky Sochorové a soudců JUDr. Heleny Rudé a Mgr. Romana Lady, rozhodl **t a k t o** :

Podle § 258 odst. 1 písm. f), odst. 2 tr. řádu se napadený rozsudek ruší ve výroku, jímž byli poškození A [redacted] K [redacted], J [redacted] K [redacted], J [redacted] Š [redacted] a M [redacted] K [redacted] odkázáni podle § 229 odst. 1, případně § 229 odst. 2 tr. řádu s nárokem na náhradu škody na řízení ve věcech občanskoprávních.

Za podmínek § 259 odst. 3 tr. řádu, při nezměněném výroku o vině přečinem usmrcení z nedbalosti podle § 143 odst.1,2 tr. zákoníku, výroku o trestu a výroku o náhradě škody Zdravotní pojišťovně MV ČR, Zdravotnické záchranné službě Středočeského kraje a M [redacted] H [redacted], a výroku, jímž byla přiznána náhrada škody A [redacted] K [redacted] v částce 17.561,- Kč, se znovu rozhoduje takto:

Obžalovaný M■■ J■■, nar. ■■■ je podle § 228 odst. 1 tr. řádu povinen zaplatit :

- A■■ K■■, nar. ■■■, bytem ■■■, částku 350.000,- Kč
- J■■ K■■, nar. ■■■, bytem ■■■, částku 350.000,- Kč
- J■■ Š■■, nar. ■■■ bytem ■■■, částku 250.000,- Kč
- M■■ K■■, nar. ■■■, bytem ■■■, částku 250.000,- Kč.

Podle § 229 odst. 2 tr. řádu se shora uvedení poškození se zbytkem uplatněného nároku na náhradu nemajetkové újmy odkazují na řízení ve věcech občanskoprávních.

Podle § 256 tr. řádu se odvolání poškozeného M■■ H■■ zamítá.

O d ů v o d n ě n í

Napadeným rozsudkem byl obžalovaný M■■ J■■ uznán vinným ze spáchání přečinu usmrcení z nedbalosti podle § 143 odst.1,2 tr. zákoníku a byl odsouzen k trestu odnětí svobody v trvání dvou roků, jehož výkon mu byl podmíněně odložen na zkušební dobu v trvání čtyř roků za současného vyslovení dohledu. Dále mu byl uložen trest zákazu činnosti, spočívající v zákazu řízení motorových vozidel všeho druhu v trvání sedmi roků. Ohledně uplatněných nároků na náhradu škody bylo rozhodnuto tak, že obžalovanému byla uložena povinnost zaplatit poškozeným Zdravotnické záchranné službě Středočeského kraje částku 10.792,-Kč, Zdravotní pojišťovně Ministerstva vnitra částku 6.384,- Kč a A■■ K■■ částku 17.561,-Kč, s tím, že tento poškozený byl se zbytkem svého nároku na náhradu škody odkázán na řízení ve věcech občanskoprávních. Poškození J■■ K■■, J■■ Š■■, M■■ K■■ a M■■ H■■ byli odkázáni s celými svými nároky na náhradu škody na řízení ve věcech občanskoprávních.

Výše uvedeného přečinu se obžalovaný podle skutkových zjištění okresního soudu dopustil tím, že :

dne 18.1.2014 kolem 08.00 hod. na silnici II. třídy č. 125 v katastru obce Kořenice, v místě za obcí Kořenice směrem na obec Pučery, jako řidič vozidla zn. Mitsubishi Outlander, RZ [REDACTED], majitele JUDr. M [REDACTED] J [REDACTED], IČ [REDACTED], porušil ustanovení § 4 písm. b), § 18 odst. 1 a § 28 odst. 3 zákona č. 361/2000 Sb., o provozu na pozemních komunikacích a o změnách některých zákonů, ve znění pozdějších předpisů, tím, že nepřizpůsobil rychlost jízdy svým schopnostem, vlastnostem vozidla, dopravně technickému stavu pozemní komunikace a povětrnostním podmínkám, kdy za snížené viditelnosti způsobené mlhou z důvodu nepřiměřené rychlosti nedokázal na namrzlé vozovce bezpečně zastavit své vozidlo před překážkou, kterou tvořila již dříve havarovaná vozidla, při brždění se jeho vozidlo dostalo do smyku, kdy se stalo neovladatelným a na km 62,914 silnice č. 125 ve vzdálenosti 30 m před chráněným železničním přejezdem narazilo přední částí do boku vozidla zn. Škoda Superb, RZ [REDACTED], před jehož otevřenými levými předními dveřmi v tu chvíli stála jeho řidička Z [REDACTED] K [REDACTED], nar. [REDACTED], která byla tímto přimáčknuta mezi levou část svého vozidla a přední část vozidla obžalovaného, přičemž obě vozidla se pohybovala setrvačností dále, až vozidlo poškozené narazilo pravou přední částí do levé zadní části otáčejícího se sanitního vozidla zn. VW Transporter, RZ [REDACTED], řidiče J [REDACTED] H [REDACTED], nar. [REDACTED], které pak v důsledku tohoto ještě narazilo pravou zadní částí do světelné signalizace železničního přejezdu, pošk. Z [REDACTED] K [REDACTED] při nehodě utrpěla rozsáhlá zranění, mj. zlomeninu obou kostí pravého bérce, zlomeninu levé stehenní kosti, pohmoždění plic, průdušek, sleziny a jater, mnohačetné zlomeniny žeber a další zranění, neslučitelná se životem, kterým na místě podlehla, když bezprostřední příčinou smrti poškozené bylo přehmoždění mozkového kmene.

Proti výrokům o vině a trestu nikdo z oprávněných odvolání nepodal a tyto výroky proto již nabyly právní moci. Proti výroku o náhradě škody podali včasné odvolání poškození A [REDACTED] K [REDACTED], J [REDACTED] K [REDACTED] (rodiče zemřelé), J [REDACTED] Š [REDACTED], M [REDACTED] K [REDACTED] (sourozenci zemřelé) a M [REDACTED] H [REDACTED] (přítel zemřelé). Prostřednictvím společně zvolené zmocněnkyně v písemně odůvodněném odvolání uvedli, že nesouhlasí s postupem soudu I. stupně, který je s jejich nároky na náhradu nemajetkové újmy odkázal, ať již částečně v případě poškozeného A [REDACTED] K [REDACTED], či zcela v případě ostatních poškozených, na řízení ve věcech

občanskoprávních. Poškození jsou přesvědčeni, že okresnímu soudu řádně doložili důkazy prokazující jejich nároky co do důvodu i výše. Poukazují na jimi dodaná prohlášení, v nichž se vyjadřují k tomu, jaký dopad měla smrt jim blízké osoby na jejich další život, a uvedli, v čem spatřují neodčinitelné narušení jejich života vyvolané trestným činem spáchaným obžalovaným. Zastávají názor, že nebylo nutné v této věci provádět další dokazování, jak uvádí okresní soud, a pokud by i taková situace nastala, rozhodně by se nejednalo o dokazování, které by podstatně protáhlo toto trestní řízení. Dále poukazují na judikaturu Nejvyššího soudu ČR, podle které by měly soudy v rámci adhezního řízení rozhodovat o oprávněných nárocích poškozených. Tato judikatura je aktuální i ve vztahu k novému občanskému zákoníku. Poškození navrhli, aby krajský soud napadené výroky o náhradě škody zrušil a sám rozhodl o přiznání nemajetkové újmy a uložil obžalovanému povinnost zaplatit :

- poškozenému A [] K [] částku 7.000.000,-Kč
- poškozené J [] K [] částku 8.000.000,-Kč
- poškozené J [] Š [] částku 2.500.000,-Kč
- poškozenému M [] K [] částku 2.000.000,-Kč
- poškozenému M [] H [] částku 500.000,-Kč.

Z podnětu podaného odvolání krajský soud podle § 254 odst. 1 tr. řádu z hlediska vytýkaných vad přezkoumal zákonnost a odůvodněnost napadeného výroku rozsudku, proti němuž bylo podáno odvolání, jakož i správnost postupu řízení, které jeho vydání předcházelo. Z obsahu podaného odvolání nevyplývá nic, co by nasvědčovalo tomu, že v dosavadním řízení došlo k vadám, které by mohly mít vliv na správnost odvoláním napadeného výroku, a z hlediska vytýkaných vad nebyl ani důvod zabývat se správností jiných výroků napadeného rozhodnutí s ohledem na požadavky vyplývající z ustanovení § 254 odst. 2 tr. řádu.

Po přezkoumání napadených výroků o náhradě škody musí krajský soud konstatovat, že soud I. stupně nepostupoval zcela správně, když výše uvedeným poškozeným, kromě poškozeného H [] jak bude dále vysvětleno, nepřiznal vůbec žádnou částku jako náhradu nemajetkové újmy. Na základě již pravomocného výroku o vině je prokázáno, že obžalovaný svým nedbalostním jednáním zavinil vážnou dopravní nehodu, při které zemřela poškozená

Z [redacted] K [redacted], nar. [redacted]. Nevznikají tedy žádné pochybnosti o tom, že obžalovaný odpovídá za škodu i nemajetkovou újmu, která tímto jeho jednáním vznikla. Poškození se nyní domáhají náhrady nemajetkové újmy, na níž podle ustanovení § 2959 občanského zákoníku mají nepochybně nárok. Toto ustanovení upravuje rozsah oprávněných nároků způsobem, kdy při usmrcení odčiní škůdce duševní útrapy manželu, rodiči, dítěti nebo jiné osobě blízké peněžitou náhradou vyvažující plně jejich utrpení. Nelze-li výši náhrady takto určit, stanoví se podle zásad slušnosti. Podle § 2951 odst. 2 občanského zákoníku se nemajetková újma odčiní přiměřeným zadostiučiněním, které musí být poskytnuto v penězích, nezajistí-li jeho jiný způsob skutečné a dostatečně účinné odčinění způsobené újmy. Odvolatelé jsou v této věci zcela jistě aktivně legitimováni k uplatnění nároků na náhradu nemajetkové újmy a vzhledem k jejich blízkému vztahu se zemřelou ani nevznikají žádné pochybnosti o jejich tvrzení, že je nečekaná smrt poškozené velice silně zasáhla, ovlivní jejich budoucí kvalitu života a nepochybně může být i příčinou duševních útrap. Lze proto souhlasit s podaným odvoláním, pokud namítá nesprávné odůvodnění rozhodnutí soudu I. stupně, když jim v adhezním řízení žádné odškodnění nepřiznal. Okresní soud zcela správně poukazuje na některé občanskoprávní judikáty, v nichž je řešena otázka rozhodování nemajetkové újmy. Tuto agendu v minulosti řešily pouze krajské soudy, jako soudy prvního stupně. Není sporu o tom, že se jedná o dokazování komplikované a časově náročné, již jen z pohledu výše uplatňovaných částek, které se pohybují v milionech korun. Nicméně s ohledem na současně platnou právní úpravu nelze v rámci adhezního řízení na tuto, zcela jistě složitou, problematiku úplně rezignovat a paušálně odkazovat poškozené s jejich nároky na nemajetkovou újmu na řízení ve věcech občanskoprávních. Je tedy úkolem soudu se řádně uplatněnými nároky poškozených zabývat. V tomto řízení se poškození domáhají náhrady nemajetkové újmy, jejíž celková výše dosahuje částky 20.000.000,-Kč. Rozhodnutí ohledně takto vysoké finanční částky bude nepochybně předpokládat poměrně široké dokazování, v rámci něhož musí být poskytnut prostor nejenom straně poškozené, ale i straně povinné, v tomto případě tedy obžalovanému, který má rovněž právo vyjádřit se k navrhovaným důkazům, případně přinášet důkazy další, které mohou sloužit k jeho obraně. Nelze pominout, že škoda byla vyvolána dopravní nehodou, provozovatel vozidla se liší od řidiče - obžalovaného a vozidlo bylo řádně pojištěno u ČSOB pojišťovny a.s., která již poškozenému M [redacted] H [redacted] plnila, když mu vyplatila částku 350.000,-Kč (tuto skutečnost doložil obhájce obžalovaného odvolacímu soudu u veřejného zasedání). Jak provozovateli vozidla, tak i pojišťovně, by mělo být umožněno realizovat svá práva a zúčastnit se jednání o náhradě nemajetkové újmy, ať již v postavení hlavního či vedlejšího účastníka. Takto široký prostor

všem zúčastněným na řízení o náhradě nemajetkové újmy nelze v rámci adhezního řízení poskytnout, neboť by v opačném případě docházelo k maření účelu trestního řízení, které má být rychlé a efektivní. Proto je možné v adhezním řízení rozhodovat pouze o zcela nezpochybnitelných nárocích co do důvodu i výše (např. uložení povinnosti k náhradě škody u majetkových deliktů, kde je výše způsobené škody součástí popisu skutku) a nikoli nahrazovat rozhodovací činnost občanskoprávního soudu. Pokud se jedná o odškodnění nemajetkové újmy vzniklé pozůstalým při usmrcení osoby blízké, nový občanský zákoník, podle něhož je třeba v předložené věci již postupovat, neurčuje žádná pravidla či meze, jak co do okruhu těchto osob, tak co do výše částek. Jak již bylo uvedeno, jedná se o složitou problematiku, jejíž řešení se do značné míry i vymyká možnostem trestního řízení, byť trestní řád takové rozhodnutí umožňuje či přímo ukládá. S ohledem na výše uvedené úvahy o možnostech rozhodování soudu v adhezním řízení, krajský soud po přezkoumání věci dospěl k závěru, že je možné v tomto trestním řízení, aniž by bylo třeba provádět další dokazování, rozhodnout o přiznání části požadovaných nároků na náhradu nemajetkové újmy, tedy poskytnout nejblíže členům rodiny poškozené přiměřené a nezpochybnitelné zadostiučinění v penězích. Nejsou pochybnosti o tom, že zvláště zasažení byli tragickou událostí rodiče zemřelé a její mladší sourozenci, z nichž někteří s ní žili ve společné domácnosti. Pro srovnání je možné odkázat na předchozí právní úpravu, která těmto osobám přiznávala, aniž by bylo nutné provádět jakékoli dokazování, nárok na odškodnění ve výši uvedené v § 444 odst. 3 bývalého občanského zákona. U rodičů se jednalo o částku 250.000,-Kč a u sourozenců o částku 175.000,- Kč. Podle přesvědčení krajského soudu je možné na předchozí úpravu navázat a učinit závěr, že částky náležející podle této úpravy lze v současné době považovat za minimální. Tím spíše, když rozhodovací praxe soudů v těchto věcech je na samém počátku a není zcela jednotná. Krajský soud vzal zároveň do úvahy, že poškozenému M. H. byla, jako blízkému příteli zemřelé, pojišťovnou vyplacena částka 350.000,- Kč.

Na podkladě těchto úvah proto krajský soud dospěl k závěru, že odvolání poškozených A. K., J. K., J. Š. a M. K. je částečně důvodné. Vyhověl tedy těmto poškozeným a obžalovanému uložil podle § 228 odst. 1 tr. řádu povinnost uhradit poškozeným vzniklou nemajetkovou újmu, a to A. K., nar. [redacted], částku 350.000,- Kč, J. K., nar. [redacted], částku 350.000,- Kč, J. Š., nar. [redacted], částku 250.000,- Kč a M. K., nar. [redacted], částku

250.000,- Kč. Z důvodů již uvedených jsou přiznané částky vyšší, než by jim náleželo podle předchozí právní úpravy, a dále bylo krajským soudem odlišeno postavení poškozených z hlediska jejich příbuzenství, opět s přihlédnutím k předchozí rozhodovací praxi. Přiznané částky nemajetkové újmy odvolací soud stanovil, dle svého přesvědčení, v nesporné výši, máje přitom na zřeteli i plnění poskytnuté pojišťovnou poškozenému H[REDACTED]. Se zbytkem uplatněného nároku na náhradu nemajetkové újmy byli výše uvedení poškození odkázáni podle § 229 odst. 2 tr. řádu na řízení ve věcech občanskoprávních. Odvolací soud samozřejmě nikterak nezlehčuje obsah čestných prohlášení těchto poškozených o jejich vztahu k zemřelému a současné životní situaci. Dokazování ohledně přiznání vyšších finančních částek bude zcela jistě nutné zaměřit na bližší objasnění poměrů v rodině, vztahů mezi jednotlivými členy. V této souvislosti je možné poukázat na výši požadovaných částek, které se u rodičů i sourozenců liší, aniž by bylo blíže vysvětleno, z jakých důvodů se tak stalo. Na druhé straně bude rovněž nutné zvažovat a blíže objasnit situaci obžalovaného, jeho majetkové a výdělkové poměry, a také případnou aplikaci ustanovení § 2953 odst. 1 občanského zákona. Takový rozsah dokazování nepochybně přesahuje rámec trestního řízení.

V případě poškozeného M[REDACTED] H[REDACTED] odvolací soud postupoval podle § 256 tr. řádu a jeho odvolání zamítl, když bylo prokázáno, že tomuto poškozenému pojišťovna vyplatila na náhradu nemajetkové újmy částku 350.000,- Kč, což je dle přesvědčení odvolacího soudu částka, která by mu mohla být maximálně přiznána v rámci adhezního řízení. Odvolání tohoto poškozeného bylo proto posouzeno jako nedůvodné.

P o u č e n í : Proti tomuto rozhodnutí **n e n í** další řádný opravný prostředek přípustný.

Proti tomuto rozhodnutí **l z e** podat dovolání k Nejvyššímu soudu, a to do dvou měsíců od doručení rozhodnutí, proti němuž dovolání směřuje, podáním u soudu, který ve věci rozhodl v I. stupni. Dovolání lze podat pouze z důvodů uvedených v § 265b tr. řádu. Nejvyšší státní zástupce je může podat pro nesprávnost kteréhokoliv výroku, a to ve prospěch či v neprospěch obviněného,

obviněný pro nesprávnost výroku, který se ho bezprostředně dotýká. Obviněný může dovolání podat pouze prostřednictvím obhájce, jinak se takové podání za dovolání nepovažuje, byť by takto bylo označeno.

V Praze dne 14. dubna 2015

JUDr. Jitka Sochorová v.r.
předsedkyně senátu

Za správnost: Kulhavá